

„PREȚIOASELE RIDICOLE” de MOLIÈRE

TEATRUL NAȚIONAL „I. L. CARAGIALE”

Regia : Dinu Cernescu. Distribuția : Sanda Toma (Magdelon) ; Eliza Plopeanu (Cathos) ; Matei Alexandru (Gorgibus) ; Gh. Popovici Poenaru (Mascaril) ; Mihai Fotino (Jodelet) ; Victor Moldovan (La Grange) ; Liviu Crăciun (De Croisy) ; Viorica Petrescu (Marotte).

Un colectiv tânăr al Teatrului Național a prezentat, cu prilejul unei conferințe experimentale despre viața și opera lui Molière, piesa într-un act *Prețioasele ridicole* (scrisă în anul 1659). În ciuda caracterului de circumstanță pe care l-a avut punerea în scenă, am asistat la un spectacol autentic, de o reală valoare, fapt cu atât mai vrednic de subliniat, cu cât asemenea ilustrații nu depășesc de obicei nivelul improvizației. Autorul acestei reușite, tânărul regizor Dinu Cernescu, a dat dovadă de maturitate artistică, în primul rând, prin claritatea cu care au fost pătrunse sensurile piesei, prin minuțiozitatea cu care ele au fost redată și prin modalitatea scenică aleasă. Impri-mind întregului spectacol un ritm alert, regizorul a fost preocupat să situeze în lumină justă pe interpreți, să elimine orice posibilitate de echivoc, în ce privește caracterele.

Nu e mai puțin adevărat că felul în care și-a alcătuit distribuția i-a ușurat calea spre succes. Eliza Plopeanu în Cathos și Sanda Toma în Magdelon au surprins superficialitatea „prețioaselor”, realizând două portrete cu vădite calități psihologice, care se completează sugestiv unul pe altul. Eliza Plopeanu a sugerat timiditatea uimită, credulă, care debitează cele mai mari enormități cu aerul cel mai firesc din lume, de parcă vorbele ei ar fi centrul de greutate al universului. Sanda Toma, mai emancipată și mai sigură pe convingerile ei împrumutate din romanele la modă, întărește unele linii critice, care nu se vădese la Cathos. Creațiile acestor două actrițe sînt cu atât mai valoroase cu cât rolurile actuale întregesc sfera tipurilor realizate pînă acum de ele. Îndeosebi, de la Ioana d'Arc, rol interpretat de Eliza Plopeanu cu doi ani în urmă la Oradea, pînă la Cathos, e o diferență de registru interpretativ, demnă de reținut. Deși nu în aceeași măsură, Mihai Fotino (Jodelet) și Gh. Popovici-Poenaru (Mascaril) au fost parteneri spirituali, vioi, agreabili, dar mai puțin profunzi în redarea satirei. Mai ales Gh. Popovici-Poenaru s-a complăcut într-o ușoară superficialitate, care l-a făcut să ocolească unele sensuri majore ale rolului, de pildă : ironia față de ipostaza de „nobil”, ceea ce a dus la îndulcirea criticii la adresa moravurilor timpului. Credem că o mai atentă analiză a rolului l-ar fi apropiat, într-o mai însemnată măsură, de umorul savuros al exuberantului valet.

Așa cum arătam mai sus, *Prețioasele ridicole* s-a ridicat la înălțimea exigențelor unui spectacol de bună calitate. De aceea, credem că experiențele ar trebui continuate. Mai mult, asemenea spectacole ar merita să intre în repertoriul teatrului.

Eugen Nicoară

